

RP 178/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 52 § i socialvårdslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och den huvudsakligen upphävda socialvårdslagen ändras. För den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ska ersättning betalas av Statens medel till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen, enheter som producerar privata social- och hälsovårdstjänster eller småbarnspedagogiska tjänster samt till Ålands landskapsregering. Praktiken medför indirekta kostnader för servicesystemet i form av planering av praktiken, introduktion och handledning av praktikanter samt samarbete med högskolorna. Yrkeshögskolor har på basis av avtal som de ingått med verksamhetsenheter inom social- och hälsovården och småbarnspedagogiken betalat ersättning för kostnaderna för praktiken. Sammanlagt har beloppet av ersättningarna uppgått till cirka 14,2 miljoner euro per år.

I samtliga yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ingår praktik för främjande av yrkesfärdigheten. Praktikens omfattning är 45–120 studiepoäng, beroende på examen och högskolans studieplan. En betydande del av yrkeshögskolestudierna genomförs genom praktik.

Syftet med propositionen är att bidra till att det finns tillräckligt med praktikplatser för studerande inom social- och hälsoområdet och att den handledning som de studerande får är högklassig och motsvarar de mål som ställts för utbildningen. Syftet med propositionen är att stödja att branschen får personal med så goda yrkesfärdigheter som möjligt. Ändringen gör det möjligt att avstå från de ersättningar som yrkeshögskolorna betalar ut.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning av propositionen	3
2 Bedömning av nuläget	5
2.1 Användningen av verksamhetsenheterna i utbildningssyfte och personalens deltagande	5
2.2 Statens utbildningsersättningar	5
2.3 Yrkehögskoleexamina inom social- och hälsoområdet	6
2.4 Yrkehögskolornas praktikersättningar	6
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	8
4.1 De viktigaste förslagen	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	9
4.2.2 Konsekvenser för myndigheters verksamhet	10
4.2.3 Konsekvenser för människor	11
4.2.4 Konsekvenser för företag	11
4.2.5 Samhälleliga konsekvenser	11
5 Alternativa handlingsvägar	12
6 Remissvar	12
7 Specialmotivering	15
7.1 Hälso- och sjukvårdslagen	15
7.2 Socialvårdslagen	16
7.3 Socialvårdslagen	17
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	17
9 Ikraftträdande	17
10 Verkställighet och uppföljning	17
11 Förhållande till andra propositioner	17
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	17
LAGFÖRSLAG	19
om ändring av hälso- och sjukvårdslagen	19
om ändring av socialvårdslagen	20
om ändring av 52 § i socialvårdslagen	21
PARALLELLTEXTER	22
om ändring av hälso- och sjukvårdslagen	22
om ändring av socialvårdslagen	24
om ändring av 52 § i socialvårdslagen	25

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning av propositionen

En betydande del av yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet består av praktik vid social- och hälsovårdsenheter samt vid småbarnspedagogiska enheter. Den praktik som ingår i utbildningen och som främjar yrkesfärdigheten omfattar enligt förordningen om yrkeshögskolor (1129/2014) minst 30 studiepoäng. Praktikens omfattning är större när det gäller yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet. Den omfattar 45–120 studiepoäng beroende på högskolans studieplan. Praktikens omfattning inom sjukskötar- och barnmorskeexamina grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer (2005/36/EG, hädanefter yrkeskvalifikationsdirektivet) och utgör ungefär en tredjedel av examen.

Yrkeshögskolorna har hittills på basis av avtal som de ingått med verksamhetsenheter inom social- och hälsovården eller småbarnspedagogiken betalat ersättning för praktikkostnaderna. Bakom detta ligger statsandelsreformen från år 1993, som ledde till att kommunernas driftskostnader för social- och hälsovård i statsandelen inte längre omfattade kostnader för praktiska studier inom social- och hälsovård. Deras anslag, totalt 83 miljoner mark, flyttades i statsbudgeten för år 1994 till undervisningsministeriets verksamhetsområdes moment. Undervisnings- och kulturministeriet fördelar i enlighet med statsbudgeten basfinansiering baserat på yrkeshögskolornas finansieringsmall och deras prestationer inom forskning och utvecklingsverksamhet. Basfinansieringen allokeras som en enda helhet till yrkeshögskolorna och praktikkostnaderna ingår inte i den nuvarande finansieringsmallens kalkylmässiga faktorer. Yrkeshögskolorna beslutar själva om finansieringens interna allokering på basis av deras egna strategiska val. I och med nya avtal har yrkeshögskolorna beslutat att från och med år 2023 inte längre betala ersättning till social- och hälsovårdsenheter för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina.

I en utredning som gjordes av social- och hälsovårdsministeriet år 2018 uppgick ersättningen som yrkeshögskolorna betalade för praktiken till 8,3 miljoner euro. Praktiken medför indirekta kostnader för servicesystemet bland annat vad gäller planering av praktiken, introduktion och handledning av praktikanter, samarbete med högskolorna samt utvärdering av praktiken. Förfrågan som gjordes i följande fas i beredningen, och som riktades till yrkeshögskolorna och verksamhetsenheter inom social- och hälsovård, förnyades hösten 2021 för att inkludera aktuell information om bland annat finansieringsbehov.

Enligt ovannämnda utredning som social- och hälsovårdsministeriet gjorde år 2021 betalade yrkeshögskolorna enligt egna uppskattningar år 2020 totalt 14,2 miljoner euro i praktikersättningar till verksamhetsenheter inom social- och hälsovården, praktikanterna var 33 160 till antalet och varje elev genomförde i genomsnitt tio veckor praktik per år. Den ersättning som yrkeshögskolorna betalade ut uppgick i genomsnitt till 43 euro per social- och hälsovårdsstuderande per praktikvecka. Yrkeshögskolorna hade totalt 15 667 avtal för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsovård. Avtalen var i stor utsträckning ramavtal som inbegrep alla studerandegrupper inom social- och hälsovården. Enligt en bedömning gjord av yrkeshögskolornas rektorsråd Arene rf har den praktik som socionomer genomfört inom småbarnspedagogiken ersatts på motsvarande sätt som den praktik som genomförts inom social- och hälsovårdsenheter, och därmed ingår småbarnspedagogikens praktikersättningar i tidigare nämnda summa.

Enligt utredningen från hösten 2021 bör praktikersättningar i social- och hälsovårdsverksamhetsenheternas perspektiv betalas ut även i fortsättningen. I verksamhetsenheternas perspektiv

garanterar fortsatta praktikersättningar koordineringen av handledningsprocessen, handledningens kvalitet samt handledningsmodellernas effekt och utvecklingen av pedagogiska lösningar i välfärdsområdenas lärmiljöer i samarbete med yrkeshögskolorna.

Yrkeshögskolorna föreslog enhälligt att betalningen av praktikersättningar till verksamhetsenheter inom social- och hälsovård i framtiden ska slopas. Ur yrkeshögskolornas synvinkel ökar examensmålen och antalet studerande, vilket innebär att utbildningsersättningarna utgör en allt större utgiftspost i yrkeshögskolornas budget. Basfinansieringen räcker inte till den teoretiska undervisning som krävs. Slopningen av ersättningsutbetalningarna möjliggör bättre resurser för att ordna utbildningen med högskolornas basfinansiering och det ekonomiska underskottet som orsakas av den nuvarande finansieringsmallen minskar.

Enligt utredningen från hösten 2021 var yrkeshögskolorna och verksamhetsenheterna överens om att de kommande välfärdsområdena ska förbereda sig på att stå för praktikkostnader. Både yrkeshögskolorna och verksamhetsenheterna befarade att de slopade ersättningarna kan leda till svårigheter med att få praktikplats och att komma vidare i studierna, försämrad handledningskvalitet och att praktikens infrastruktur förstörs.

Social- och hälsovårdsministeriet har som en del av beredningen hört olika intressentgrupper och utvecklingshelheter som stödjer verkställandet av social- och hälsovårdsreformen. Målsättningen för det för undervisnings- och kulturministeriet och social- och hälsovårdsministeriet gemensamma [projektet för utveckling av högskoleutbildningen inom social- och hälsovårdsbranschen \(2021–2023\)](#) är en utbildning som leder till lägre och högre högskoleexamina och som inriktar sig på social- och hälsovårdsuppgifter och utvecklingen av en kompletterande högskoleutbildning för att stöda social- och hälsovårdsreformens målsättningar genom att garantera kunskande och utveckla social- och hälsovårdsutbildningens praktik och dragningskraft. Den utbildning som leder till en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsovårdsbranschen omfattar en betydande andel praktik. Högskolorna, representanter från arbetslivet och fackföreningarna har lyft frågor som berör praktikplatsernas tillgänglighet, mångsidighet, realiseringsätt och kvalitet. Ansvaret för utvecklingen av praktikverksamheten ligger i stor utsträckning på högskolorna och det lokala arbetslivet. Särskilt frågor som berör praktikplatsernas tillgänglighet och kvalitet kräver också nationella riktlinjer. Målet är att utvärdera utvecklingsbehovet särskilt gällande praktikens kvalitet, tillgänglighet, lärmiljöer och pedagogiska lösningar. Yrkeshögskolorna har som en del av den gemensamma kontraktberedningen betraktat det som viktigt att avstå från praktikersättningarna i de nya praktikavtalen för yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsovård när ansvaret för att ordna social- och hälsovård flyttas över till välfärdsområdena från och med år 2023.

Propositionen syftar till att yrkeshögskolorna kan avstå från betalningen av praktikersättningar. Betalningen av ersättning till välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen samt till andra enheter ska fastställas i lagen om socialvård och i lagen om hälso- och sjukvård så att ersättningar på kalkylmässiga grunder ska betalas med statliga medel till social- och hälsovårdsenheter för ordnande av praktik. Ersättningarna ska betalas på motsvarande sätt som nuvarande ersättningar för specialiseringsutbildningar (ur moment 33.60.33). Det är meningen att ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2023 ([Hankeikkuna \(vny.fi\)](#)). Propositionen stödjer de för välfärdsområdena och yrkeshögskolorna gemensamma avtalen som träder i kraft den 1 januari 2023 och vars målsättning är att utveckla praktikverksamheten kvalitativt och kvantitativt såväl regionalt som nationellt.

2 Bedömning av nuläget

2.1 Användningen av verksamhetsenheterna i utbildningssyfte och personalens deltagande

I lagen om hälso- och sjukvård och lagen om socialvård regleras användningen av verksamhetsenheter i utbildningen och personalens skyldighet att bidra till utbildningen i enlighet med vad verksamhetsenheten inom social- och hälsovård tillsammans med utbildningsanordnaren har beslutat.

Enligt hälso- och sjukvårdslagens (1326/2010) 37 och 65 § kan hälsocentraler, sjukhus och olika verksamhetsenheter användas för att utbilda hälsovårdspersonal i enlighet med vad som fastslags utbildningsanordnaren och välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen emellan. Hälsocentralens tjänste- eller befattningssinnehavare och yrkesutbildade personer som verkar inom välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen är skyldiga att delta i undervisningen så som det berörda välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen, hälsocentralen och utbildningsanordnaren kommit överens om i avtalet mellan dem. Lärare vid universitetets medicinska, odontologiska och hälsovetenskapliga utbildningsenheter eller hälsovårdslärare på yrkeshögskolan kan, om de så vill, ha arbetet vid hälsocentralen som bisyssla.

Enligt socialvårdslagens (710/1982) 52 § kan välfärdsområdet och den läroanstalt eller högskola som utbildar personal inom det sociala området komma överens om hur socialvårdsenheterna ska användas i ordnandet av utbildningsverksamhet. Välfärdsområdet har rätt till full ersättning för de direkta kostnader som uppstått i samband med ordnandet av utbildningen från högskolan eller den myndighet eller det samfund som tillhandahållit utbildningen. När ersättningen fastslås tas också i beaktande den direkta nytta som utbildningsverksamheten innebär för välfärdsområdet.

I lagen om småbarnspedagogik (540/2018) bestäms vilken personal som är behörig att arbeta inom småbarnspedagogik. Personer med socionom(YH)-examen och personer som slutfört studier omfattande minst 60 studiepoäng inom småbarnspedagogik eller socialpedagogik kan arbeta inom småbarnspedagogik, beroende på situationen antingen som lärare inom småbarnspedagogik eller som socionomer inom småbarnspedagogik. Enligt en bedömning gjord av yrkeshögskolornas rektorsråd Arene rf har den praktik som socionomer genomfört inom småbarnspedagogiken ersatts på motsvarande sätt som den praktik som genomförts inom social- och hälsovårdsenheter.

2.2 Statens utbildningsersättningar

I lagen om hälso- och sjukvård och lagen om socialvård finns bestämmelser om Statens utbildningsersättningar, betalningen av dessa och vilka förfaranden som ska följas vid betalningen. Statens utbildningsersättning betalas för grundutbildning inom medicin och odontologi, specialläkar- och specialtandläkarutbildning, socialarbetares specialiseringsutbildning samt för sjukskötares tilläggsutbildning för begränsad förskrivning av läkemedel. Riksdagen beslutar årligen om utbildningsersättningarnas finansieringsgrad i samband med statsbudgeten. I 2022 års statsbudget har 96 miljoner euro avsatts för utbildningsersättningar. Av dessa har 94,2 miljoner euro reserverats för läkar- och tandläkarutbildningens ersättningar och totalt 1,8 miljoner euro för ersättningar för sjukskötares tilläggsutbildning för begränsad förskrivning av läkemedel och de ersättningar som betalas till universiteten för socialarbetares specialiseringsutbildning.

Gällande bestämmelser möjliggör för tillfället inte betalning av Statens utbildningsersättning för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet.

2.3 Yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet

Yrkeshögskolelagen (932/2014) fastställer den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina och som främjar yrkesfärdigheten. De examina som avläggs på yrkeshögskola är yrkeshögskoleexamen och högre högskoleexamen. Yrkeshögskoleexamen är yrkeshögskolans grundexamen. Yrkeshögskoleexamina och deras omfattning regleras i statsrådets förordning om yrkeshögskolor (1129/2014, hädanefter yrkeshögskoleförordningen), vars bilaga innehåller föreskrifter om yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet. De flesta yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet omfattar 210 studiepoäng. Undantag är till exempel de 240 studiepoäng långa utbildningar som leder till examenstitlarna förstavårdare (YH) och hälsovårdare (YH) samt den utbildning som leder till examenstiteln barnmorska (YH) och som omfattar 270 studiepoäng.

Yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet

Examen och titel	omfattning, studiepoäng	Examen och titel	omfattning, studiepoäng
Sjukskötare (YH)	210	Optometrist (YH)	210
Hälsovårdare (YH)	240	Munhygienist (YH)	210
Barnmorska (YH)	270	Tandtekniker (YH)	210
Förstavårdare (YH)	240	Fotterapeut (YH)	210
Bioanalytiker (YH)	210	Ergoterapeut (YH)	210
Röntgenskötare (YH)	210	Ortopedtekniker (YH)	210
Fysioterapeut (YH)	210	Rehabiliteringshandledare (YH)	210
Osteopat (YH)	240	Socionom (YH)	210
Naprapat (YH)	240	Geronom (YH)	210

Utbildningar som leder till yrkeshögskoleexamina innehåller praktik som främjar yrkesfärdigheten och som enligt yrkeshögskoleförordningens 3 § omfattar minst 30 studiepoäng. Praktikens omfattning i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet varierar i enlighet med högskolans studieplan. Praktiken inom vårdarbete i hälsovårdsbranschen regleras också av yrkesfärdighetsdirektivet och dess ändringsdirektiv (2013/55/EG). Undervisnings- och kulturministeriet har gett yrkeshögskolorna instruktioner kring tolkningen av direktivet och informerat om kommissionens perspektiv på ordnandet av utbildning som leder till examen inom hälsovården samt den praktik som ingår i examen. Simulering kan komplettera klinisk undervisning, men den kan inte ersätta klinisk undervisning med riktiga patienter. Till exempel den praktik som ingår i sjukskötarstudierna ska ske i autentiska lärmiljöer och omfatta åtminstone hälften av studierna (VN/2861/2020). I högre högskoleexamina ingår ingen praktik.

2.4 Yrkeshögskolornas praktikersättningar

Enligt utredningen från hösten 2021 betalade yrkeshögskolorna år 2020 enligt egen uppskattning ut praktikersättningar till ett värde av totalt 14 207 391 miljoner euro till social- och hälsovårdens verksamhetsenheter. År 2020 deltog totalt 33 160 studerande i praktiken och det genomsnittliga antalet praktikveckor per studerande samma år var tio. Den ersättning som yrkeshögskolorna betalade ut uppgick i genomsnitt till 43 euro per social- och hälsovårdsstuderande per praktikvecka. Yrkeshögskolorna hade totalt 15 667 avtal för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet. Avtalen var i stor utsträckning ramavtal som inbegrep alla studerandegrupper inom social- och hälsovården.

Inom social- och hälsovårdens verksamhetsenheter täckte ersättningarna endast direkta praktik-kostnader, såsom skyddskläder, certifikatkort och hyror för klädsåk. Arbetsinsatsen hos verksamhetsenheternas social- och hälsovårdspersonal inriktades förutom på praktikhandledning också på studerandenas introduktion till verksamhetsenhetens organisation, studerandeutvärdering, uppgifter i anknytning till planering och genomförande, samarbete med yrkeshögskolan, administrativa uppgifter samt upprätthållandet och utvecklingen av praktiken. De praktikersättningar som yrkeshögskolorna betalar kan uppskattas täcka i genomsnitt 17 % av de kostnader som uppstår i samband med verksamhetsenheternas handledningsverksamhet. På verksamhetsenheterna inom social- och hälsovården arbetar till exempel undervisningskoordinatorer, kliniska lärare och undervisningsskötare, vars lönekostnader verksamhetsenheterna står för.

Ur verksamhetsenheternas synvinkel bör praktikersättningar även i fortsättningen betalas ut. I deras perspektiv garanterar fortsatta praktikersättningar koordineringen av handledningsprocessen, handledningens kvalitet samt handledningsmodellernas effekt och utvecklingen av pedagogiska lösningar i välfärdsområdenas lärmiljöer i samarbete med yrkeshögskolorna. Yrkeshögskolorna stödjer slopandet av praktikersättningar i framtiden. Ur yrkeshögskolornas synvinkel ökar examensmålen och antalet studerande, vilket innebär att utbildningsersättningarna utgör en allt större utgiftspost i yrkeshögskolornas budget. Basfinansieringen räcker inte till den teoretiska undervisning som krävs. Slopningen av ersättningsutbetalningarna möjliggör bättre resurser för att genomföra utbildningen med högskolornas basfinansiering, och det ekonomiska underskottet som orsakas av den nuvarande finansieringsmallen minskar.

Enligt utredningen från hösten 2021 var yrkeshögskolorna och verksamhetsenheterna överens om att de kommande välfärdsområdena ska förbereda sig på att stå för praktikkostnader. Både yrkeshögskolorna och verksamhetsenheterna befarade att de slopade ersättningarna kan leda till svårigheter med att få praktikplats och med framskridandet av studierna, försämrad kvalitet på handledningen och att praktikens infrastruktur förstörs. Som en lösning på nuvarande yrkeshögskolestudenteras praktikersättningspraxis föreslog man ett statligt ersättningsystem som liknar systemet för läkarstuderandes utbildningsersättning samt nationell avtalspraxis och nationella avtalsmallar. Det sågs som viktigt att finansieringen går direkt till undervisningen och handledningen av socialvårds- och hälsovårdsstuderande på verksamhetsenheterna inom social- och hälsovård. Även en utvecklad handlingsmodell för kliniska lärare och utvecklingen av nya praktikmiljöer sågs som en del av en framtida lösning.

3 Målsättning

Syftet med regeringens proposition är att se till att studerande inom social- och hälsovård har ett tillräckligt stort utbud av praktikplatser och att den handledning som de studerande får är högkvalitativ och motsvarar utbildningens målsättningar. Syftet är att stödja utbildningen av en social- och hälsovårdspersonal med så goda yrkesfärdigheter som möjligt och på så vis främja personalens tillräcklighet och tillgänglighet inom hälsovården och det sociala området.

Syftet är att genom samarbete mellan välfärdsområdena, samarbetsområdena och yrkeshögskolorna skapa sådana regionala samarbetsstrukturer i enlighet med det som beskrivs i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021, hädanefter lagen om ordnande) 32 § och 36 §. Inom samarbetsstrukturerna ska man på avtalsbasis ta hand om förutsättningarna för den praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsovård och som främjar yrkesfärdigheten, utbudet av praktikplatser och att praktiken motsvarar utbildningens målsättningar. Yrkeshögskolorna gör en bedömning av sitt behov av praktikplatser och parterna bestämmer sinsemellan sina respektive skyldigheter och ansvarsområden. För att ha rätt till ersättning krävs ett avtal mellan yrkeshögskolan och verksamhetsenheten inom social- och hälsovården eller inom småbarnspedagogiken. I avtalet bestäms utöver andra förpliktelser antalet praktikplatser och hur

de hänför sig till utbildningarna inom social- och hälsovårdsbranschen. Den statliga ersättningen av kostnader som uppstår i samband med praktik stödjer dessa målsättningar och möjliggör genom att främja personalens tillräcklighet en begränsning av den belastning som uppstår hos producenter av social- och hälsovårdstjänster vid ordnandet av praktik. Dessutom ska ersättningen av de kostnader som uppstår för verksamhetsenheter inom social- och hälsovård i samband med den praktik som ingår i branschens yrkeshögskoleexamina ske enligt enhetliga principer.

Förverkligandet av ansvar för ordnande som tas upp i lagen om ordnande möjliggör ett tätare samarbete mellan välfärdsområdena och yrkeshögskolorna i att planera och förverkliga den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina på ett kvalitativt sätt. Denna beredskap förutsätter ett regionalt och statligt planeringssamarbete kring praktikkostnader och ersättningen av dem.

Med stöd av den underliggande lagen om ordnande ansvarar välfärdsområdena från och med år 2023 för respektive områdes utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och beaktar nationella målsättningar för social- och hälsovård (32 §). Välfärdsområdena deltar i den nationella och regionala utvecklingen av social- och hälsovården och samarbetar med kommuner och utbildnings-, forsknings- och utvecklingsverksamma organisationer. Välfärdsområdena ska utvärdera behovet av kunskap och arbetskraft inom social- och hälsovård och vidareutveckla yrkeskunskapen i samarbete med universitet, yrkeshögskolor och andra stadiets yrkesutbildningar samt med andra utbildnings- och arbetsmarknadsmyndigheter och landskapsförbund. De välfärdsområden som hör till samma samarbetsområde inom social- och hälsovård ska ingå ett samarbetsavtal varje fullmäktigeperiod (36 §). I avtalet beslutas bland annat om välfärdsområdenas arbetsfördelning, samarbete och samordning i förverkligandet av utbildnings-, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet samt, om ett universitetssjukhus upprätthålls av välfärdsområdet, om koordinerings-, handlednings- och rådgivningsuppgifter i dessa verksamheter. I beredningen av samarbetsavtalet ska välfärdsområdena höra de högskolor som erbjuder utbildning inom social- och hälsovård vid beslut om utbildnings-, forsknings- och innovationsverksamhet (37 §).

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att hälso- och sjukvårdslagen samt socialvårdslagen ändras. Ersättningar för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ska betalas med statliga medel till välfärdsområdet, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen och samkommunen, privata enheter som producerar tjänster inom social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt till Ålands länskapsregering. Praktiken innebär för servicesystemet indirekta kostnader vid planering, introduktion och handledning samt i samarbetet med högskolor. Ändringen gör det möjligt för yrkeshögskolorna att avstå från betalningen av ersättning.

Hälso- och sjukvårdslagen fastställer de utbildnings- och forskningsrelaterade kostnader som ersätts med statsmedel, deras förfarande och användningen av välfärdsområdets lokaler. I lagen om småbarnspedagogik fastställs samarbetet mellan utbildningsanordnare och producent vid ordnandet av kommunal och övrig småbarnspedagogisk verksamhet tillsammans med myndigheter, högskolor, läroanstalter, forskningsinstitut och föreningar. Det föreslås att det i hälso- och sjukvårdslagen och socialvårdslagen enhetligt bestäms om de ersättningar som med statliga medel ska betalas till välfärdsområdena, Helsingfors stad, HUS-sammanslutningen, kommuner och samkommuner, privata enheter som producerar tjänster inom social- och hälsovård och små-

barnspedagogik samt Ålands landskapsregering för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet. Baserat på de förfrågningar som yrkeshögskolor och verksamhetsenheter inom social- och hälsovård har besvarat är det möjligt att uppskatta det årliga antalet studerande som gör sin praktik, antalet praktikveckor, de kostnader som uppstår i samband med praktiken samt de praktikersättningar som nu betalas till verksamhetsenheter inom social- och hälsovårdsbranschen. Med hjälp av dessa kan man skapa kalkylmässiga ersättningskriterier. Ersättningarna ska betalas enligt antalet studerande och antalet praktikveckor inom välfärdsområdet. Närmare bestämmelser om ersättningarnas storlek ska utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Statens utbildningsersättningar för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet stödjer högskolornas utbildnings- och forskningsverksamhet, välfärdsområdenas regionala samarbete inom undervisning och handledning samt den nationella likriktningen när det gäller handledning och finansiering av högskoleutbildning. Enhetliga kontrakt gällande den praktik som från och med 2023 utförs inom ramen för en yrkeshögskoleexamen stärker verksamhetsenheternas och yrkeshögskolornas regionala utbildningssamarbete, utbildningens arbetslivsmotsvarighet samt det samarbete som sker i samband med planering och handledning av praktik. I och med de nya avtalen avstår yrkeshögskolorna från och med år 2023 från betalning av praktikersättningar till verksamhetsenheterna.

Yrkeskunskapen hos utbildade inom social- och hälsovård och utbildningens arbetslivsmotsvarighet garanteras genom högkvalitativ praktik på verksamhetsenheter inom social- och hälsovård samt på småbarnspedagogiska enheter som en del av kund- och klientbetjäningsprocesser och i samarbete med yrkeshögskolorna. Genomförandet kräver klinisk undervisning och studerandehandledning samt tillräckliga resurser för planering och utvärdering av dessa vid verksamhetsenheterna inom social- och hälsovård och samt vid de småbarnspedagogiska enheterna. Verksamhetsenheten utser i enlighet med propositionen en praktikhandledare, vars uppgift är att garantera praktikens kvalitet på det sätt som verksamhetsenheten och yrkeshögskolan sinsemellan har kommit överens om.

Yrkeshögskolorna avstår från och med år 2023 från betalningen av praktikersättningar till verksamhetsenheter inom social- och hälsovård i och med de nya avtalen. Ur verksamhetsenheternas synvinkel innebär sloandet av praktikersättningar att inkomsterna minskar med ungefär 12 miljoner euro. Samtidigt bibehålls ändå de undervisnings- och handledningsresurser som behövs för ordnandet av praktiken vid verksamhetsenheterna. Allokeringen av ersättningen för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet från Staten till verksamhetsenheterna tillförsäkrar verksamhetsenhetens budgetbalans och en högkvalitativ, fortlöpande undervisnings- och handledningsverksamhet som en del av social- och hälsovårdens kund- och klientprocesser inom verksamhetsenheterna. Att betala utbildningsersättning med statliga medel till verksamhetsenheterna för de kostnader som yrkeshögskolestuderandes praktikundervisnings- och handledningsverksamhet medför bidrar också till att välfärdsområdenas allmänna finansiering räcker till för att producera tillräckligt med tjänster sett till befolkningens servicebehov, ökad transparens kring de resurser som behövs för utbildningsverksamhet och välriktad kompensation.

Ur yrkeshögskolornas synvinkel innebär slopningen av praktikersättningar att utgifterna minskar med ungefär 14,2 miljoner euro, vilket innebär en inbesparing. Det här gör det möjligt att

ordna utbildning och examina inom social- och hälsovård med yrkeshögskolornas basfinansiering och att göra det på ett sådant sätt att behovet av yrkesutbildad arbetskraft möts. På basis av detta kan det uppskattas att yrkeshögskolornas basfinansiering bättre kan räckta till och bättre än tidigare garantera kvalitativt ordnande av yrkeshögskoleexamina och utbildningar inom social- och hälsovård för att möta dagens och framtidens arbetskrafts- och kompetensbehov.

Propositionen har samband med statsbudgeten för år 2023 och avsikten är att den ska behandlas i anslutning till budgeten. I moment 33.60.33 i statsbudgeten för år 2023 föreslås ett tillägg på 14,2 miljoner euro för betalningen av ersättningar för den praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommuner och samkommuner, privata enheter som producerar tjänster inom social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt Ålands landskapsregering. Momentet i fråga är till sin natur ett förslagsanslag som slås fast årligen.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheters verksamhet

Planeringen, reserveringen och uppföljningen av yrkeshögskolestuderandenas praktikperioder i arbetslivet inom social- och hälsovården sker för tillfället på en elektronisk bokningsplattform (<https://www.jobiili.fi/>). Med hjälp av bokningssystemet är det möjligt att sammanställa information om praktikveckorna på verksamhetsnivå (t.ex. dagens sjukvårdsdistrikt). Verksamhetsenheternas fakturering grundar sig på det pris (exempelvis 43 €/vecka) som man kommit fram till i samförstånd med yrkeshögskolan samt på den information om antalet praktikveckor under faktureringsperioden (exempelvis halvårsvis) som finns samlad på plattformen Jobiili. Informationen om hälsovårdens praktikveckor fås också i fortsättningen från samma elektroniska bokningssystem. Enligt propositionen ska ersättningen grundas på antalet realiserade praktikveckor. Det bedöms därför att insamlingen och leveransen av information kring betalningen av ersättningen och administrationen av betalningsrörelsen inte ger upphov till nya kostnader för servicesystemet.

Regionförvaltningsverken betalar i dag utbildningsersättningar för utbildningen av läkare, tandläkare, specialläkare och specialtandläkare samt för specialiseringsutbildningen av socialarbetare och för tilläggsutbildningen i begränsad föreskrivning av läkemedel för sjukvårdare. I lagstiftningen koncentreras till regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland sådana betalningsuppgifter som hör samman med de statliga anslagen för forskning inom socialarbete och som motsvarar utbildningsersättningar samt betalningsuppgifter inom andra statsunderstödda projekt. Den föreslagna ändringen innebär att regionförvaltningsverkets uppgifter som berör betalning av utbildningsersättningar utvidgas till att också omfatta betalning av ersättningar för den praktik som utförs i arbetslivet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen, som baseras på antalet realiserade praktikveckor, kan sökas av välfärdsområdena, Helsingfors stad, HUS-sammanslutningen, kommuner och samkommuner, privata enheter som producerar tjänster inom social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt Ålands landskapsregering som tillsammans med en yrkeshögskola har ingått avtal om ordnande av praktik. Ersättningsansökningarna uppskattas till maximalt 50 stycken per år om de aktörer som är berättigade till ersättningen sänder in sina ansökningar halvårsvis. Uppgiften tas om hand av ett enda regionförvaltningsverk, regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland. Behandlingen av ansökningar är en bunden prövning på kalkylmässiga grunder precis som ovannämnda nuvarande utbildningsersättningar. Vid behandlingen av ersättningsärenden följer man samma principer, vilket ger myndigheten möjlighet att samlas inom myndigheten och vid behov samarbeta med andra myndigheter kring dessa ärenden i enlighet med lagen om regionförvaltningsverkens 6 a §. Ändringen bidrar även till att förenhetliga behandlingen av ersättnings- och betalningsärenden och att dra nytta av synergier

då deras totalvolym ökar. Ändringen innebär som helhet en tilläggsarbetstid på ungefär ett års-
verke inom regionförvaltningsverket, men den arbetskraft som ändringen kräver kan delvis
täckas genom att utnyttja befintliga resurser på ett funktionellt sätt.

Ålands landskapsregering ansvarar i dag för betalningsuppgifterna när det gäller de ersättningar
som enligt sjukvårds- och hälsovårdslagen betalas ut för läkares och tandläkares grundutbild-
ning samt specialisering. I och med den föreslagna lagändringen utvidgas landskapsregeringens,
liksom regionförvaltningsverkens, betalningsersättningar till att också omfatta den praktik som
ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdig-
heten.

4.2.3 Konsekvenser för människor

Ur social- och hälsovårdsbranschens yrkeshögskolestuderandes synvinkel tillförsäkras tillgäng-
ligheten till praktik som främjar yrkesfärdigheten och kvaliteten på handledningen under prak-
tikperioderna att man under utbildningen får relevant information och skapar färdigheter som
behövs i arbetslivet. Verksamhetsenheternas och yrkeshögskolornas avtalsbaserade samarbete
och deras täta samverkan stödjer yrkeshögskolestuderande inom social- och hälsovårds-
branschen i att nå inlärningsmålen och att smidigt komma framåt i studierna under grundexa-
mensutbildningen samt att förbereda sig för arbetslivet. Enligt propositionen utses av verksam-
hetsenheten en handledare, vars uppgift är att se till att praktiken håller den kvalitet som verk-
samhetsenheten och yrkeshögskolan har kommit överens om.

4.2.4 Konsekvenser för företag

För den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet ska ersättning
enligt propositionen betalas av Statens medel till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen,
Helsingfors stad, kommuner och samkommuner, privata enheter som producerar tjänster inom
social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt Ålands landskapsregering. Med producen-
ter av social- och hälsovårdstjänster avses sådana verksamhetsenheter som omfattas av lagen
om privat hälso- och sjukvård (152/1990) och lagen om privat socialservice (922/2011). Tjåns-
teproducenter som upprätthåller sådana verksamhetsenheter har således rätt till ersättning. Med
privata småbarnspedagogiska verksamhetsenheter avses aktörer som beviljats lov i enlighet med
lagen om småbarnspedagogik 9:e kapitel. För att få ersättning ska ett avtal finnas mellan yr-
keshögskolan och verksamhetsenheten inom social- och hälsovård eller inom småbarnspedago-
gik, i vilket man utöver andra förpliktelser kommer överens om antalet praktikplatser och hur
de hänför sig till utbildningen inom social- och hälsovård. Ur såväl privata som offentliga social-
och hälsovårdstjänsters synvinkel är målet att upprätthålla och förbättra kvaliteten på praktiken
så att social- och hälsovården får så kompetent och yrkeskunnig personal som möjligt. Änd-
ringen stödjer användningen av privata verksamhetsenheter som uppfyller kvalitetskraven vid
ordnande av praktik, varvid en större kapacitet kan utnyttjas vid utbildnings- och praktikverk-
samhet. Ändringen bidrar till att social- och hälsovårdspersonal med goda yrkesfärdigheter ex-
amineras och tryggar på så vis personalens tillräcklighet och tillgången till arbetskraft. Vid verk-
ställandet av ersättningarna sköts avtalsadministrationen på samma sätt som nu och ändringen
uppskattas inte skapa nya förpliktelser eller utgifter för företagsverksamheten.

4.2.5 Samhälleliga konsekvenser

Propositionen bidrar till att studerande inom social- och hälsovård har tillräckligt med tillgäng-
liga praktikplatser och att den handledning de får är högkvalitativ och motsvarar utbildningens
målsättningar. Samtidigt främjar propositionen ordnandet av den praktik som ingår i yrkeshög-

skoleexamina inom social- och hälsoområdet med hjälp av basfinansiering, på ett sätt som motsvarar arbetskraftsbehoven hos yrkesverksamma inom social- och hälsovård. Den här helheten stödjer examineringen av social- och hälsovårdspersonal med goda yrkesfärdigheter och på så vis främjas även personalens tillräcklighet och tillgången till arbetskraft. Ersättningen av praktikkostnader med statliga medel stödjer och möjliggör en begränsning av den belastning som praktiken innebär för tjänsteproducenter inom social- och hälsovård, och den främjar således personalens tillräcklighet och tillgången till tjänster. Propositionen förenhetligar också branschens uppföljnings- och finansieringsprocesser, och deras transparens, i samband med betalningen av utbildningsersättning för yrkeshögskoleexamina.

5 Alternativa handlingsvägar

I enlighet med lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021, hädanefter finansieringslagen) beviljas statlig finansiering för att täcka de uppgifter som enligt lagen om välfärdsområden (611/2021) anknyter till välfärdsområdets ansvar för ordnande. Välfärdsområdenas finansiering har allmän täckning och den fördelas till välfärdsområdena på basis av kalkylerade faktorer som beskriver servicebehovet och omgivningsfaktorerna i fråga om uppgifterna inom social- och hälsovården och räddningsväsendet. Dessutom bestäms en del av finansieringen enligt in-
vånarunderlaget och enligt ett kriterium om främjande av välfärd och hälsa.

Att praktikersättningarna som helhet täcks av välfärdsområdenas allmänna finansiering kan inte garantera att ersättningarna går åt till att skapa en kvalitativ praktik och att trygga den arbetskraft som behövs för att handleda studerande och täcka de kostnader som handledningen innebär. Att ersättningar för utbildning på yrkeshögskoleexamensnivå ingår i den allmänna finansieringslösningen stödjer inte heller målet att förenhetliga uppföljnings- och finansieringsprocessernas principer när det gäller utbildningsersättningar för yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet.

I och med nya avtal avstår yrkeshögskolorna från betalning av praktikersättningar till verksamhetsenheterna från och med år 2023. Om verksamhetsenheterna inte får en motsvarande statlig ersättning för ordnande av praktik som främjar yrkesfärdigheten, kan det uppskattas att tjänsteproducenterna och tjänsteanordnarna på grund av begränsade resurser inte kan garantera att nuvarande och framtida behov kan tryggas vad gäller den högkvalitativa undervisnings- och handledningsverksamheten inom arbetslivet, praktikplatsernas tillräcklighet och arbetslivsmotsvårighet.

Småbarnspedagogikens mångprofessionella arbetsgemenskap består av kunskap som producerats vid läroanstalter, yrkeshögskolor och universitet. Att bredda praktikersättningarna så att de också omfattar andra examina än yrkeshögskoleexamina har inte varit möjligt under tidsperioden för beredningen av propositionen, men det är en önskvärd utvecklingsriktning för att kunna garantera praktikplatser på alla studiestigar, inte bara inom den småbarnspedagogiska sektorn.

6 Remissvar

Propositionen var ute på remiss under tiden 27.6–1.8.2022. Remissen publicerades på lausuntopalvelu.fi. Under remisstiden kom 47 utlåtanden in och efter att remisstiden gått ut kom ytterligare två. Totalt 43 av dem lämnades in i remisstjänsten, medan 6 kom in via social- och hälsovårdsministeriets kontor. De som lämnade ett utlåtande var Helsingfors stad, Tammerfors stad, Björneborg stad, Nylands sjukvårdsdistrikts samkommun, Birkalands sjukvårdsdistrikts samkommun, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikts samkommun, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts samkommun, Norra Savolax sjukvårdsdistrikts samkommun, Mellersta Finlands

sjukvårdsdistrikts samkommun, Satakuntas sjukvårdsdistrikts samkommun, Södra Österbottens sjukvårdsdistrikts samkommun, Södra Savolax social- och hälsovårdssamkommun, Östra Savolax sjukvårdsdistrikts samkommun, Norra Karelens social- och hälsovårdssamkommun, Päijänne-Tavastland välfärdssammanslutning, Yrkeshögskolan Centria, Yrkeshögskolan Diakonia, Tavastland Yrkeshögskola, Jyväskylä Yrkeshögskola, Yrkeshögskolan Karelia, Lab-yrkeshögskolan, Lappland Yrkeshögskola, Yrkeshögskolan Laurea, Yrkeshögskolan Metropolia, Uleåborg Yrkeshögskola, Satakunta Yrkeshögskola, Yrkeshögskolan Savonia, Seinäjoki Yrkeshögskola, Tampere Yrkeshögskola, Åbo Yrkeshögskola, Vasa Yrkeshögskola, Yrkeshögskolan Arcada, regionförvaltningsverken (gemensamt utlåtande från regionförvaltningsverken i Södra Finland, Sydvästra Finland, Västra och Inre Finland, Norra Finland och Lappland), Statens ämbetsverk på Åland, Undervisnings- och kulturministeriet, Finansministeriet, Ålands landskapsregering, Yrkeshögskolornas rektorsråd Arene rf, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, Tehy rf, Finlands Fysioterapeuter rf, Finlands Hälsovårdarförbund rf, Välmåendebranschen Hali rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Talentia rf, Bildningsarbetsgivarna rf och Läkarföretagen rf, Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf samt en privatperson. I beredningen av Tehy rf:s utlåtande deltog även Finlands Sjukskötare rf, Finlands Barnmorskeförbund rf och Finlands Röntgenskötarförbund rf.

Ett utkast av propositionen var ute på remiss. I detta föreslogs en ändring av hälso- och sjukvårdslagen samt socialvårdslagen så att ersättningen för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom hälso- och sjukvård ska betalas med statliga medel till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad och under särskilda förutsättningar till privata tjänsteprocenter.

Större delen av dem som gav sitt utlåtande understödde propositionens målsättningar och det föreslagna ersättningssystemet för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet.

Verksamhetsenheterna och yrkeshögskolorna understödde att ersättningen för praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet i fortsättningen betalas med statliga medel på motsvarande sätt som ersättning för praktik som ingår i universitetsexamina inom social- och hälsovård. Förslaget innebär att ersättningen för kostnader för praktik som ingår i olika högskoleexamina inom social- och hälsovård standardiseras samt att olika högskolor och deras studerande blir mer jämlika. Verksamhetsenheterna och yrkeshögskolorna lyfte fram att en betydande andel av studiehelheterna är praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet, och målet är att på ett styrt sätt introducera den studerande till centrala arbetsuppgifter och till att tillämpa kunskap och färdigheter i arbetslivet. Praktiken är planerad och styrd; detaljerna preciseras i samarbete med den studerande, läraren och den utsedda praktikhandledaren. Praktikens kvalitet, längd och andel hänger för social- och hälsovårdsbranschens studerande ihop med utvecklingen av yrkesfärdigheter och den handledda praktiken i arbetslivet stödjer de studerandes yrkesmässiga kommunikationsfärdigheter och möten med klienter och patienter.

I verksamhetsenheternas perspektiv kräver realiseringen och utvecklingen av praktikperioderna också i fortsättningen finansiering, och den i propositionen föreslagna praktikersättningen som betalas med statliga medel bör koncentreras till utvecklingen och upprätthållandet av studerandehandledning vid praktikperioder som inleds från och med den första januari 2023. För att förverkliga yrkeshögskolestuderandenas praktikperioder deltar ett stort antal yrkeskunniga inom social- och hälsovård direkt och indirekt i olika praktik- och utbildningsmiljöer. I samband med praktikperioderna uppstår kostnader för verksamhetsenheterna där de studerandes praktikmallar och lärmiljöer ständigt utvecklas för att ha bästa möjliga effekt.Handledningens kvalitet har en betydande inverkan när det gäller att öka branschens dragningskraft, att få in studerande

i arbetslivet och att få dem att förbinda sig till en organisation. Yrkehögskolorna har sagt upp social- och hälsovårdsstuderandes praktikavtal från och med den 31 december 2022 och på grund av yrkehögskolornas avtalsgrund betalas inte ersättning för praktik.

Ur yrkehögskolornas synvinkel ska det till de verksamhetsenheter inom social- och hälsovårdsbranschen som erbjuder praktikplatser betalas en praktikersättning som är tillräcklig i förhållande till de kostnader som praktiken innebär för verksamhetsenheten. Yrkehögskolorna understödde Statens betalning av ersättning som en särskild ersättning i stället för allmän finansiering. På så sätt kan ersättningens styrning mot planeringen, realiseringen och uppföljningen av yrkehögskolestuderandenas praktik tillförsäkras. Inom social- och hälsovårdsbranschen är praktikens omfattning i yrkehögskoleexamina klart större än i andra yrkehögskoleexamina och praktikerna är integrerade i studierna. Yrkehögskolorna gjorde i slutet av år 2021 ett principiellt ställningstagande om att yrkehögskolorna inte godkänner att praktikavtalen som sådana flyttas över till de nya välfärdsområdena. Yrkehögskolorna har förberett sig på beredningen av nya avtal tillsammans med välfärdsområdena genom att skapa en nationell avtalsgrund. Målsättningen är att avstå från alla avgiftsbelagda praktikavtal inom social- och hälsovårdsbranschen. Den nationellt enhetliga praktikavtalsgrunden stödjer propositionsutkastets premiss, enligt vilken rätten till ersättning baseras på ett avtal mellan yrkehögskolan och den verksamhetsenhet som erbjuder praktikplats. I yrkehögskolornas utlåtanden lyftes också fram att nedskärningar i yrkehögskolornas basfinansiering inte ska ske för att täcka kostnaderna i det statliga ersättningsystem som föreslås i propositionen. Med hjälp av det nya ersättningsystemet kan yrkehögskolor bättre än tidigare utveckla kvaliteten på social- och hälsovårdsbranschens utbildningar och svara på de målsättningar som finns i resultatavtalen som trädde i kraft år 2021, i vilka social- och hälsovårdsbranschens examensmål höjdes med nästan 30 procent. Yrkehögskolorna koordinerar också praktikansökningsprocessen och stödjer praktikplatserna i utvecklingen av handledningsfärdigheter.

Regionförvaltningsverken understödde i allmänhet propositionens målsättningar. I den fortsatta beredningen önskade man förtydliganden gällande ersättningarnas betalningsprocesser och de resurser som betalningsuppgiften kräver. Regionförvaltningsverken betalar för tillfället läkares och tandläkares grundutbildning, specialläkares och specialtandläkares utbildning, socialarbetares specialiseringsutbildning och utbildningsersättning samt för sjukskötares tilläggsutbildning för begränsad forskrivning av läkemedel. Den föreslagna propositionen breddar regionförvaltningens uppgifter med anknytning till betalningen av utbildningsersättningar till att också omfatta utbildningsersättning för den praktik som ingår i en yrkehögskoleexamen och som främjar yrkesfärdigheten. Regionförvaltningsverken ansåg att det ur ett kostnadseffektivt perspektiv inte är ändamålsenligt att sköta propositionens betalningsuppgift regionalt på alla regionförvaltningsverk. På basis av propositionen kräver uppgiften ingen särskild lokalkännedom eller regional närvaro av betalningsmyndigheten. Ur regionförvaltningsverkens synvinkel bör uppgiften i lagstiftningen till en början koncentreras till ett enda regionförvaltningsverk, precis som man gjort med betalningen av forskningsfinansiering för socialarbete på universitetsnivå. Vilket regionförvaltningsverk som berörs bör uttryckligen framgå i lagstiftningen, precis som fördelningen av resurser för uppgiften till det regionförvaltningsverk där betalningsuppgiften koncentreras. Enligt den uppskattning som gjorts på basis av propositionen finns det ett behov av tilläggsresurser omfattande ungefär 1–2 årsverken.

I flera utlåtanden lyftes det fram att propositionen bör behandla praktik som ingår i en yrkehögskoleexamen på ett jämlikt sätt, oavsett om praktiken genomförs på välfärdsområdenas eller kommunernas enheter, Statens enheter eller på privata enheter. På socionomutbildningen utför man exempelvis praktik på kommunens småbarnspedagogiska enheter men också på privata tjänsteproducenters enheter. Också den praktik som ingår i hälsovårds- och fysioterapiutbildningarna sker i mycket mångsidiga verksamhetsmiljöer och de kostnader som uppstår i samband

med handledningen bör ersättas på ett likvärdigt sätt till alla praktikorganisationer. I utlåtandena uppmärksammades också utvecklingen av smidiga ansöknings- och betalningsprocesser och ersättningens tillräcklighet i förhållande till antalet studerande och de kostnader som praktiken medför. I flera utlåtanden betonades samarbete mellan olika aktörer och betydelsen av uppföljning vid realiserandet av propositionen.

I den fortsatta beredningen av propositionen togs utlåtandena i beaktande bland annat genom att delarna om småbarnspedagogik tillkom. Direktiven kring vilka verksamhetsenheter som har rätt till Statens utbildningsersättning för praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet specificerades och utvidgades så att inte bara välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och Helsingfors stad är berättigade till ersättning, utan också kommuner, samkommuner, privata enheter som producerar tjänster inom social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt Ålands landskapsregering. Bemyndigandet att utfärda förordning specificerades till att förutom ersättningens storlek också omfatta betalningsgrunderna och andra procedurer i anknytning till ansöknings- och utbetalningen av ersättningen.

7 Specialmotivering

7.1 Hälso- och sjukvårdslagen

60 b §. *Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten.* Till grund för utbetalningen av utbildningsersättning till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, andra kommuner och samkommuner, enheter som producerar privata tjänster inom social- och hälsovård samt Ålands landskapsregering ligger ett avtal mellan verksamhetsenheten och yrkeshögskolan, i vilket den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina och som främjar yrkesfärdigheten samt praktikhandledningen inom verksamhetsenheten behandlas. De organisationer som är berättigade till ersättning och som inom ramen för sin verksamhet har möjlighet att ordna sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsovård, finns listade i bestämmelsen. Med enheter som producerar social- och hälsovårdstjänster, och vars tjänsteproducenter således är berättigade till ersättning, avses sådana verksamhetsenheter som fastställs i lagen om privat hälso- och sjukvård samt sådana verksamhetsenheter som fastställs i lagen om privat socialvård. Verksamhetsenheten ska utnämna en handledare till den studerande som deltar i praktikperioden. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om. För ersättningsansökan ska verksamhetsenheten följa upp antalet på realiserade praktikveckor på basis av avtalet.

63 §. *Betalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering.* I hälso- och sjukvårdslagens 63 § bestäms betalningen av Statens utbildningsersättning och forskningsfinansiering. Regionförvaltningsverken och Ålands landskapsregering betalar Statens utbildningsersättning. Ersättningarna betalas halvårsvis baserat på antalet realiserade praktikveckor. Verksamhetsenheten ska ansöka om betalning av ersättning hos regionförvaltningsverket eller Ålands landskapsregering. Ansökan om ersättning görs för det första halvåret senast den 30 september samma år och för det andra halvåret senast den 31 mars året därpå. Regionförvaltningsverket och Ålands landskapsregering ska behandla ersättningsansökan under det kalenderår som ansökan kommit in, såvida den lämnats in inom tidsfristen.

66 §. *Bemyndigande att utfärda förordning.* I hälso- och sjukvårdslagens 66 § bestäms förordningar som berör utbildningsersättningar och forskningsfinansiering. Med stöd av denna paragraf utfärdas årligen Social- och hälsovårdsministeriets förordning om läkar- och tandläkarutbildningens grunder samt beloppet av ersättningen för utbildningen för begränsad förskrivning

av läkemedel. I förordningen bestäms bland annat det belopp som ska betalas som utbildningsersättningar. I propositionen föreslås det att en bestämmelse läggs till i paragrafen, enligt vilken också det ersättningsbelopp som ska betalas för praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, årligen ska bestämmas i social- och hälsovårdsministeriets förordning. Också betalningsprinciperna och andra procedurer som berör ansökan om och betalningen av ersättningen ska fastslås i social- och hälsovårdsministeriets förordning. I detta sammanhang bestäms betalningens grunder närmare, det vill säga avtalet som gjorts upp tillsammans med yrkeshögskolan och som berör ordnandet av praktik samt redogörelsen för antalet realiserade praktikveckor som den sökande ska kunna visa upp. Samtidigt görs bestämmelser kring ansökningsprocessen upp, till exempel att en och samma sökande ansöker om ersättning en gång per halvår.

7.2 Socialvårdslagen

60 b §. *Betalning av utbildningsersättningar.* I socialvårdslagens 60 b § bestäms betalningen av utbildningsersättning. Regionförvaltningsverken och Ålands landskapsregering betalar Statens utbildningsersättning. Avsikten är att betala ersättning på samma sätt för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningarna betalas halvårsvis på basis av antalet realiserade praktikveckor. Verksamhetsenheten ska ansöka om betalning av ersättning hos regionförvaltningsverket eller Ålands landskapsregering. Ansökan om ersättning görs för det första halvåret senast den 30 september samma år och för det andra halvåret senast den 31 mars påföljande år. Regionförvaltningsverket och Ålands landskapsregering ska behandla ersättningsansökan under det kalenderår som ansökan kommit in, såvida den lämnats in inom tidsfristen.

60 d §. *Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten.* Till grund för utbetalningen av utbildningsersättning till välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, andra kommuner och samkommuner, enheter som producerar privata tjänster inom social- och hälsovård och småbarnspedagogik samt Ålands landskapsregering ligger ett avtal mellan verksamhetsenheten och yrkeshögskolan, i vilket den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina och som främjar yrkesfärdigheten samt praktikhandledningen inom verksamhetsenheten behandlas. De organisationer som är berättigade till ersättning och som inom ramen för sin verksamhet har möjlighet att ordna praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet, finns listade i bestämmelsen. Med enheter som producerar social- och hälsovårdstjänster, och vars tjänstproducerer således är berättigade till ersättning, avses sådana verksamhetsenheter som fastställs i lagen om privat hälso- och sjukvård samt sådana verksamhetsenheter som fastställs i lagen om privat socialvård. Med privata småbarnspedagogiska enheter avses producenter som enligt lagen om småbarnspedagogikens 9:e kapitel har beviljats lov för sin verksamhet. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om. Vid ansökning om ersättning ska verksamhetsenheten följa antalet realiserade praktikveckor på basis av avtalet.

I propositionen föreslås det att en bestämmelse läggs till i paragrafen, enligt vilken också beloppet på den ersättning som ska betalas för praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, årligen ska bestämmas med Social- och hälsovårdsministeriets förordning. Också betalningsprinciperna och andra procedurer som berör ansökan om och betalningen av ersättningen ska bestämmas med social- och hälsovårdsministeriets förordning. I detta sammanhang bestäms betalningens grunder närmare, det vill säga avtalet som gjorts upp tillsammans med yrkeshögskolan och som berör ordnandet av praktik samt redogörelsen för antalet realiserade praktikveckor som den sökande ska kunna visa upp.

Samtidigt görs bestämmelser kring ansökningsprocessen upp, till exempel att en och samma sökande ansöker om ersättning en gång per halvår.

7.3 Socialvårdslagen

52 §. En ändring av gällande stadga föreslås så att lagstiftningen som berör välfärdsområdets rätt att få ersättning från utbildningsanordnaren för direkta kostnader som uppstått i samband med ordnandet av utbildningsverksamhet stryks. Ersättningen ska i fortsättningen betalas med statliga medel.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I denna proposition föreslås att det till hälso- och sjukvårdslagen samt socialvårdslagen fogas ett bemyndigande som berör utfärdande av förordning. I enlighet med hälso- och sjukvårdslagens 66 § mom. 1 föreslås det att förfaranden som berör ersättningsbeloppet för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, betalningsgrunderna och ansökan om och utbetalningen av ersättningen ska bestämmas närmare i social- och hälsovårdsministeriets förordning. I enlighet med hälso- och sjukvårdslagens 66 § mom. 2 föreslås det att förfaranden som berör ersättningsbeloppet för den praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, betalningsgrunderna och ansökan om och utbetalningen av ersättningen ska bestämmas närmare i social- och hälsovårdsministeriets förordning.

9 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

10 Verkställighet och uppföljning

Med stöd av lagen om ordnande som träder i kraft i början av år 2023 är målsättningen att genom ett samarbete mellan välfärdsområdena, samarbetsområdena och yrkeshögskolorna skapa regionala samarbetsstrukturer inom vilka man på avtalsbasis tar hand om de krav som ställs på praktiken som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, tillgängligheten till praktikplatser samt det att praktiken motsvarar utbildningens målsättningar.

11 Förhållande till andra propositioner

Propositionen har samband med statsbudgeten för år 2023 och avsikten är att den ska behandlas i anslutning till budgeten.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förslaget är av betydelse med tanke på 19 § 3 mom. och 16 § 2 mom. i grundlagen. Enligt 19 § i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Bestämmelsen hänvisar dels till social- och hälsovårdens preventiva verksamhet och dels till utvecklingen av samhällsförhållanden genom det allmännas olika politikområden för att främja befolkningshälsan. Dessutom ska man i lagstiftningen beakta och trygga tjänsternas tillräcklighet. Det allmänna ska således tillförsäkra social- och hälsovårdstjänsternas tillräcklighet (RP 309/1993 rd, s. 71, GrUB 17/2021 rd, GrUB 26/2017 rd, s. 44—45, GrUB 63/2016 rd, s. 2, GrUB 54/2014 rd, s. 2/I, GrUB 30/2013 rd, s. 3—4).

Enligt grundlagens 19 § ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. För att kunna tillförsäkra social- och hälsovårdstjänster och främja befolkningens hälsa är social- och hälsovårdspersonalens kunskap och tillräcklighet centrala. Regeringens proposition syfte är att bidra till att studerande inom social- och hälsovården har ett tillräckligt stort utbud av praktikplatser och att handledningen är kvalitativ och motsvarar de målsättningar som ställts för utbildningen. Denna helhet stödjer examineringen av social- och hälsovårdspersonal med så goda yrkesfärdigheter som möjligt och på så sätt främjar den även personalens tillräcklighet och tillgänglighet. Ersättningen av praktikrelaterade kostnader med statliga medel stödjer och möjliggör en begränsning av den belastning som ordnandet av praktik innebär för producer av social- och hälsovård och således främjas personalens tillräcklighet och tjänsternas tillgänglighet.

Propositionen stödjer också realiseringen av de kulturella rättigheterna i enlighet med grundlagens 16:e §. Enligt 16 § mom. 2 i grundlagen skall det allmänna, i enlighet med vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv. Regleringsförbehållet förutsätter att bestämmelser som tryggar denna rätt utfärdas på lagnivå, men överlåter åt lagstiftaren att bestämma närmare innehåll i regleringen (GrUB 10/1998 rd, s. 12/I). Bestämmelsen omfattar tillgången till såväl allmänbildande utbildning och yrkesutbildning som högre utbildning och vuxenutbildning. Ur individens synvinkel innebär detta ett erkännande av principen om livslångt lärande (RP 309/1993 rd, s. 19 och 64). Hänvisningen till lika möjligheter att få utbildning och utveckla sig själv innebär att möjligheterna som lyfts fram i bestämmelsen ska säkerställas för var och en oavsett bland annat boningsort (GrUB 9/2013 rd, s. 3, GrUB 26/2013 rd, s. 2–3, GrUB 14/2003 rd, s. 2). Propositionens målsättning är att trygga tillgången till praktik som främjar yrkesfärdigheten för yrkeshögskolestuderande inom social- och hälsoområdet samt att trygga praktikhandledningens kvalitet och utvecklingen av adekvata arbetslivsfärdigheter under utbildningen.

Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Bestämmelsen inkluderar inte en beskrivning av vilka metoder som ska användas av det allmänna för att tillgodose dessa rättigheter, men de centrala tillvägagångssätten är att i lagstiftningen trygga och precisera användningen av grundläggande rättigheter och att avsätta ekonomiska medel för ändamålet (RP 309/1993 rd, s. 75). Propositionen har för avsikt att i enlighet med 22 § i grundlagen trygga social- och hälsovårdstjänsternas tillräcklighet, främjandet av befolkningens hälsa samt var och ens lika rättigheter att få annan utbildning och utveckla sig själv genom att tillförsäkra social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet och att deras yrkeskunskap baseras på högkvalitativ utbildning.

Regeringen anses att lagförslagen på grunder som anges ovan lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 63 § 2 mom. och 66 § 1 mom., sådana de lyder, 63 § 2 mom. i lag 581/2022 och 66 § 1 mom. i lag 1294/2018, samt
fogas till lagen en ny 60 b § som följer:

60 b §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen och enheter som producerar privata social- och hälsovårdstjänster samt till Ålands landskapsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det antal praktikveckor som har realiserats i överensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

63 §

Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering

Ersättning utifrån antalet realiserade utbildningsmånader, ersättning för den utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt samt ersättning utifrån antalet realiserade praktikveckor betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra ansökningar om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit. Regionförvaltningsverket betalar varje månad forskningsfinansiering till samarbetsområdets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

66 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om beloppet av den ersättning som betalas för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning och om de övriga ersättningsgrunderna och förfarandena vid betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om storleken på ersättningen för utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet

och som främjar yrkesfärdigheten. Grunderna för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) rubriken för 60 b § samt 60 b § 1 mom., sådana de lyder i lag 129/2019, samt
fogas till lagen en ny 60 d § som följer:

60 b §

Betalning av utbildningsersättningar

Den ersättning som baserar sig på specialiseringsutbildning inom socialt arbete och den ersättning som baserar sig på sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra en ansökan om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit.

60 d §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen och enheter som producerar privata tjänster inom social- och hälsovården eller småbarnspedagogiken samt Ålands landskapsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det antal praktikveckor som har realiserats i överrensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkes-
högskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. grunderna
för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning
av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 52 § i socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (710/1982) 52 §, sådan den lyder i lag 588/2022,
som följer:

52 §

Ett välfärdsområde och en läroanstalt eller högskola som ansvarar för utbildningen av social-
vårdspersonal kan komma överens om utnyttjande av socialvårdens verksamhetsenheter för an-
ordnande av socialvårdsutbildning.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 19 september 2022

Statsminister

Sanna Marin

Familje- och omsorgsminister Aki Lindén

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 63 § 2 mom. och 66 § 1 mom., sådana de
lyder, 63 § 2 mom. i lag 581/2022 och 66 § 1 mom. i lag 1294/2018, samt
fogas till lagen en ny 60 b § som följer:

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

60 b §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen och enheter som producerar privata social- och hälsovårdstjänster samt till Ålands landskapsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det antal praktikveckor som har realiserats i överensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

63 §

Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering

63 §

Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering

Ersättning utifrån antalet realiserade utbildningsmånader *samt* ersättning för den utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga

Ersättning utifrån antalet realiserade utbildningsmånader, ersättning för den utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt *samt ersättning utifrån antalet realiserade praktikveckor* betalas ut halvårsvis på ansö-

Gällande lydelse

om det andra halvåret senast den 31 mars det följande året. Regionförvaltningsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra ansökningar om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit. Regionförvaltningsverket betalar varje månad forskningsfinansiering till samarbetsrådets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

66 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om beloppet av den ersättning som betalas för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning och om de övriga ersättningsgrunderna och förfarandena vid betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om storleken på ersättningen för utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Föreslagen lydelse

kan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars det följande året. Regionförvaltningsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra ansökningar om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit. Regionförvaltningsverket betalar varje månad forskningsfinansiering till samarbetsrådets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

66 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Bestämmelser om beloppet av den ersättning som betalas för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildning och om de övriga ersättningsgrunderna och förfarandena vid betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bestämmelser om storleken på ersättningen för utbildning som krävs för begränsad forskningsrätt utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. *Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, samt om grunderna för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) rubriken för 60 b § samt 60 b § 1 mom., sådana det
lyder i lag 129/2019, samt
fogas till lagen en ny 60 d § som följer:

Gällande lydelse

60 b §

Betalning av utbildningsersättning

Regionförvaltningsverket betalar halvårsvis på ansökan ut statlig ersättning till de universitet som ordnar specialiseringsutbildning inom socialt arbete. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket ska avgöra en ansökan om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit.

(ny)

Föreslagen lydelse

60 b §

Betalning av utbildningsersättningar

Den ersättning som baserar sig på specialiseringsutbildning inom socialt arbete och den ersättning som baserar sig på sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Regionförvaltningsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra en ansökan om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit.

60 d §

Ersättning för sådan praktik som ingår i yrkeshögskoleexamina inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten

Till välfärdsområden, HUS-sammanslutningen, Helsingfors stad, kommunen, samkommunen och enheter som producerar privata tjänster inom social- och hälsovården eller småbarnspedagogiken samt Ålands landshövsregering betalas på kalkylmässiga grunder utbildningsersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten. Ersättningen baserar sig på det an-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tal praktikveckor som har realiserats i överensstämmelse med det avtal som ingåtts med yrkeshögskolan. För en praktikant ska utses en handledare med uppgift att säkerställa praktikens kvalitet på det sätt som parterna har kommit överens om.

Närmare bestämmelser om beloppet av ersättningen för sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten, samt om grunderna för betalning av ersättning och andra förfaranden i anslutning till ansökan om och betalning av ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 52 § i socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i socialvårdslagen (710/1982) 52 §, sådan den lyder i lag 588/2022, som följer:

Gällande lydelse

52 §

Ett välfärdsområde och en läroanstalt eller högskola som ansvarar för utbildningen av socialvårdspersonal kan komma överens om utnyttjande av socialvårdens verksamhetsenheter för anordnande av socialvårdsutbildning. Välfärdsområdet har rätt att för direkta kostnader som föranleds av ordnandet av ovan avsedd utbildning få ersättning till fullt belopp av en högskola eller av en annan myndighet eller ett annat samfund som ansvarar för utbildningen. Vid fastställandet av ersättning beaktas även den direkta nytta som utbildningen medför för välfärdsområdet.

Föreslagen lydelse

52 §

Ett välfärdsområde och en läroanstalt eller högskola som ansvarar för utbildningen av socialvårdspersonal kan komma överens om utnyttjande av socialvårdens verksamhetsenheter för anordnande av socialvårdsutbildning.

Denna lag träder i kraft den 20 .